

Od kilku miesięcy obowiązują nowe przepisy dotyczące zasad tworzenia strategii przez jednostki samorządu terytorialnego. Szczególnym rodzajem strategii są strategie rozwoju ponadlokalnego, w których opracowaniu i wdrażaniu może brać udział powiat. Przepisy dotyczące przygotowania strategii ponadlokalnych nie są zbyt precyzyjne. Rozpoczynamy cykl artykułów, w których wyjaśnimy wątpliwości jakie mogą pojawić się przy ich stosowaniu.

Jaka jest podstawa prawna przyjmowania strategii ponadlokalnych?

Podstawą prawną przyjmowania strategii rozwoju ponadlokalnego jest art. 10g ustawy o samorządzie gminnym. Do strategii rozwoju ponadlokalnego zalicza się również strategię rozwoju związku metropolitalnego, o której mowa w art. 12a ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim. Przepisy te należy uzupełnić o regulacje zawarte w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która określa minimalny zakres prowadzenia konsultacji projektu strategii. W dalszej części będę odnosić się do strategii opracowywanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym.

Czy strategia rozwoju ponadlokalnego musi zamykać się w granicach jednego powiatu?

Nie. Z ust. 1 art. 10g ustawy o samorządzie gminnym wynika, że strategię rozwoju ponadlokalnego mogą opracować gminy sąsiadujące, powiązane ze sobą funkcjonalnie. Muszą to być zatem co najmniej dwie gminy. Z ust. 2 pkt 2 art. 10g, wynika, że powiat może wziąć udział w opracowaniu strategii, jeżeli przynajmniej jedna gmina przystępująca do opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego znajduje się na jego terenie. Zatem możliwa jest sytuacja, w której do opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego przystąpią gminy z więcej niż jednego powiatu.

Czy powiat musi brać udział w opracowaniu strategii rozwoju ponadlokalnego?

Jeżeli strategia rozwoju ponadlokalnego będzie obejmować wszystkie gminy z terytorium tego powiatu, udział powiatu jest obligatoryjny – udział w opracowaniu strategii jest prawem i obowiązkiem powiatu. Jeżeli strategia nie będzie obejmować wszystkich gmin z terenu danego powiatu, udział powiatu w opracowaniu strategii jest fakultatywny. Może się zatem zdarzyć taka sytuacja, że z terenu powiatu X wszystkie gminy przystępują do opracowania strategii, w przypadku powiatu Y, do opracowania strategii z gminami z powiatu X przystępują dwie gminy. Powiat X będzie brał udział w opracowaniu strategii rozwoju ponadlokalnego, powiat Y będzie mógł brać udział w opracowaniu strategii.

Na jakich zasadach samorządy mogą współpracować przy opracowaniu strategii?

Zgodnie art. 10g ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym z celu przygotowania i realizacji strategii rozwoju ponadlokalnego gminy mogą tworzyć w szczególności związek międzygminny, o którym mowa w art. 64, lub stowarzyszenie, o którym mowa w art. 84, lub zawierać porozumienie międzygminne, o którym mowa w art. 74. Przepis nie jest sformułowany zbyt fortunnie. Po pierwsze zawiera katalog otwarty możliwych form współpracy gmin w zakresie opracowania strategii. Problem w tym, że w kolejnych ustępach, które regulują zasady przyjmowania strategii, przepisy odnoszą się tylko do tych trzech konkretnych form współpracy. Zatem byłabym ostrożna w poszukiwaniu. Po drugie może pojawić się problem z praktycznym zapewnieniem udziału powiatu w opracowywaniu strategii, przy dwóch z trzech wymienionych form współpracy. Szerzej na temat każdej z form współpracy, w tym wad i zalet każdej z form, będzie mowa w kolejnych częściach cyklu.